

Ķīmiskās produkcijas ražošanas operatora profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – ķīmiskās produkcijas ražošanas operators.
2. Profesijas kods – nav.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– ķīmiskās produkcijas ražošanas operators veic ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu vai tā daļu atbilstoši ražošanas dokumentācijai tam paredzētajās iekārtās ar mērķi iegūt kvalitātes prasībām atbilstošu ķīmisko produkciju, ievērojot darba un vides aizsardzības, kā arī uzņēmuma kvalitātes sistēmu prasības.

Ķīmiskās produkcijas ražošanas operators strādā ķīmijas, bioķīmijas, farmācijas, kosmētikas un parfimērijas nozares uzņēmumā.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja patstāvīgi sagatavot darba vietu ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģiskajam procesam saskaņā ar reglamentējošiem dokumentiem, ievērojot darba drošības un higiēnas prasības.

2. Spēja izvērtēt tehnoloģisko komunikāciju atbilstību noteiktam ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģiskam procesam.

3. Spēja izvērtēt iekārtu un ierīču tehnisko stāvokli un sagatavot tās darbam.

4. Spēja izmantot iekārtas ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu veikšanai, ievērojot to drošas ekspluatācijas prasības.

5. Spēja noteikt ķīmisko izejvielu un materiālu kvalitāti, nosvērt, nomērīt nepieciešamo daudzumu un veikt iekrašanu tilpnēs atbilstoši reglamentējošai dokumentācijai, ievērojot darba drošības un vides aizsardzības prasības.

6. Spēja patstāvīgi veikt ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu, uzturot un kontrolējot tā tehnoloģiskos parametrus.

7. Spēja lasīt reglamentējošo dokumentāciju un dokumentēt tehnoloģisko procesu, izmantojot labas ražošanas prakses un ķīmijas tehnoloģijas zināšanas.

8. Spēja patstāvīgi veikt produkta paraugu noņemšanu un sagatavošanu kvalitātes kontrolei.

9. Spēja sagatavot iepakšanas materiālus, iepakot un marķēt gala produktu, lietojot atbilstošus kolektīvos un individuālos aizsardzības līdzekļus.

10. Spēja veikt stingrai uzskaiti pakļauto vielu reģistrāciju atbilstoši reglamentējošiem dokumentiem.

11. Spēja izprast labas ražošanas prakses principus, ievērot tos standartu operāciju procedūrās.

12. Spēja ievērot darba aizsardzības prasības, veikt darba pienākumus, nekaitējot savai un kolēģu veselībai, izmantojot atbilstošus kolektīvos un individuālos aizsardzības līdzekļus.

13. Spēja rīkoties pirmsavārijas un avārijas situācijās.

14. Spēja sniegt pirmo palīdzību.

15. Spēja izprast un ievērot vides aizsardzības prasības un veikt darba pienākumus, nekaitējot videi.

16. Spēja veikt darbu patstāvīgi un uzņemt atbildību par sava darba rezultātu.

17. Spēja sadarboties ar darba vadītāju un kolēģiem, pielietojot pozitīvas saskarsmes prasmes un ievērot profesionālās un vispārējās ētikas principus.

18. Spēja pašizglītoties un patstāvīgi pilnveidot profesionālās kompetences.

19. Spēja sazināties valsts valodā un vienā svešvalodā.

20. Spēja lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.

21. Spēja lietot informācijas tehnoloģijas.

22. Spēja ievērot darba tiesisko attiecību normas.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Sagatavot telpas, iekārtas, ierīces, komunikācijas, materiālus un izejvielas ražošanas procesam.

2. Novērtēt tehnoloģisko iekārtu, ierīču un komunikāciju tehnisko stāvokli.

3. Novērtēt izejvielu un materiālu kvalitātes piemērotību noteiktam ražošanas procesam.

4. Lietot svēršanas un mērīšanas ierīces.

5. Veikt ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu atbilstoši reglamentējošajai dokumentācijai.

6. Pielietot ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģiskos paņēmienus.

7. Eksploatēt iekārtas atbilstoši noteiktam ražošanas procesam.

8. Lietot iekārtu ekspluatācijas dokumentāciju.

9. Lasīt un lietot reglamentējošo dokumentāciju, tai skaitā standartu operāciju procedūras.

10. Precīzi dokumentēt ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu.

11. Dokumentēt ražošanas procesa atkāpes un novirzes.

12. Izvērtēt informāciju par ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu.

13. Informēt darba vadītāju par ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesa norisi.

14. Uzturēt, kontrolēt un dokumentēt tehnoloģiskos parametrus atbilstoši reglamentējošajai dokumentācijai.

15. Sagatavot produkta paraugus kvalitātes kontrolei.

16. Sagatavot iepakšanas materiālus atbilstoši reglamentējošai dokumentācijai.

17. Novērtēt iepakšanas materiālu kvalitāti.

18. Iepakot un marķēt gala produktu.

19. Lasīt tehnoloģisko komunikāciju marķējumus.

20. Veikt stingrai uzskaiti pakļauto vielu reģistrāciju.

21. Racionāli izmantot resursus.

22. Pielietot labas ražošanas prakses principus.

23. Strādāt klasificētajās telpās.

24. Strādāt ar sevišķi kaitīgām vielām.

25. Lasīt vielas/materiāla drošības datu lapas.

26. Uzturēt tīru un sakoptu darba vidi.

27. Ievērot telpu un iekārtu higiēnas prasības.

28. Tīrīt iekārtas un ierīces atbilstoši reglamentējošai dokumentācijai.

29. Ievērot personāla higiēnas prasības.

30. Ievērot profesionālās un vispārējās ētikas principus.

31. Ievērot darba aizsardzības noteikumus.

32. Rīkoties pirmsavārijas un avārijas situācijās.

33. Sniegt pirmo palīdzību.
34. Ievērot vides aizsardzības noteikumus.
35. Veikt darbu patstāvīgi un uzņemt atbildību par sava darba rezultātu.
36. Veikt darbu noteiktajā laikā un termiņā.
37. Strādāt individuāli un komandā.
38. Sadarboties ar darba vadītāju un kolēģiem, uz klausot norādījumus.
39. Risināt un novērst konfliktus.
40. Patstāvīgi pilnveidot savas profesionālās prasmes, iegūt un analizēt jaunu profesionālo informāciju.
41. Ievērot uzņēmuma kvalitātes sistēmu prasības.
42. Pārvaldīt valsts valodu.
43. Pārvaldīt vienu svešvalodu profesionālās saziņas līmenī.
44. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.
45. Lietot informācijas tehnoloģijas.
46. Ievērot darba tiesiskās attiecību prasības.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:
 - 1.1. aktuālās tehnoloģijas ķīmijas nozarē;
 - 1.2. metroloģija;
 - 1.3. elektroiekārtas;
 - 1.4. labas ražošanas prakses un kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipi;
 - 1.5. nozari reglamentējošie dokumenti;
 - 1.6. likumdošanas akti vides aizsardzības jomā;
 - 1.7. tīrīšanas metodes un iekārtu tīrības kritēriji;
 - 1.8. vielu/materiālu uzglabāšanas principi un apstākļi.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

- 2.1. ķīmijas tehnoloģija;
- 2.2. ķīmisko vielu klasifikācija un marķējumi;
- 2.3. ķīmisko vielu/materiālu īpašības;
- 2.4. stingrai uzskaiti pakļautās ķīmiskās vielas;
- 2.5. izejvielu un materiālu īpašības, veidi, klases;
- 2.6. izejvielu un materiālu kvalitātes prasības;
- 2.7. ķīmisko vielu un ķīmisko produktu iepakojšanas materiālu tehniskās specifikācijas;
- 2.8. ķīmisko vielu un ķīmisko produktu iepakojšanas principi;
- 2.9. marķēšanas veidi un principi;
- 2.10. iekārtu piesārņojuma veidi;
- 2.11. atkritumu apsaimniekošanas pamatprincipi;
- 2.12. darba vides riski.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. tehnoloģiskie procesi un to dokumentācija;
- 3.2. tehnoloģiskās komunikācijas, to veidi, pielietošana un darbības principi;
- 3.3. tehnoloģisko komunikāciju marķējumi;
- 3.4. ķīmiskās produkcijas ražošanas iekārtas;
- 3.5. spiediena iekārtas;
- 3.6. materiāli un palīgierīces ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu veikšanai;
- 3.7. mērierīces un mērinstrumenti ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu kontrolei un vadībai;
- 3.8. ķīmisko vielu un ķīmisko produktu marķēšanas, iepakojšanas iekārtas un ierīces;
- 3.9. ķīmisko vielu un ķīmisko produktu paraugu ņemšanas, marķēšanas, uzglabāšanas pamatprincipi;
- 3.10. ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu dokumentu aizpildīšanas principi;
- 3.11. drošības datu lapas;
- 3.12. saskarsmes psiholoģija;
- 3.13. higiēnas prasības;
- 3.14. valsts valoda;
- 3.15. viena svešvaloda profesionālās saziņas līmenī;
- 3.16. profesionālā terminoloģija valsts valodā un vienā svešvalodā;
- 3.17. darba aizsardzība (drošības zīmes, kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi, rīcība pirmsavārijas un avārijas situācijās, pirmā palīdzība);

- 3.18. vides aizsardzība;
- 3.19. informācijas tehnoloģijas;
- 3.20. darba tiesiskās attiecības.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Ķīmiskās produkcijas ražošanas procesu veikšana.	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. ievērot uzņēmuma reglamentējošo dokumentāciju; 1.2. sagatavot darba vietu; 1.3. pārbaudīt izejvielu un materiālu atbilstību kvalitātei, daudzumam un sortimentam ražošanas procesa veikšanai; 1.4. svērt un mērīt izejvielas; 1.5. iekraut izejvielas tehnoloģiskajās iekārtās; 1.6. veikt ražošanas tehnoloģisko procesu; 1.7. uzturēt un kontrolēt procesa tehnoloģiskos parametrus (nepieciešamības gadījumā fiksēt procesa parametru novirzes); 1.8. dokumentēt ražošanas procesu; 1.9. sagatavot un nodot produkta paraugus kvalitātes kontrolei; 1.10. sagatavot iepakojšanas materiālus; 1.11. iepakot un marķēt gala produktu; 1.12. nodot gala produktu glabāšanai; 1.13. veikt stingrai uzskaiti pakļauto vielu reģistrāciju.
2. Iekārtu un tehnoloģisko komunikāciju ekspluatēšana un uzturēšana.	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. izvērtēt iekārtu un ierīču tehnisko stāvokli; 2.2. sagatavot iekārtas un ierīces atbilstoši ķīmiskās produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu reglamentējošai dokumentācijai; 2.3. izvērtēt tehnoloģisko komunikāciju atbilstību veicamajam ražošanas procesam; 2.4. izmantot iekārtas ražošanas procesu veikšanai; 2.5. ievērot iekārtu drošas ekspluatācijas prasības.

3. Labas ražošanas prakses un citu kvalitātes sistēmu prasību ievērošana.	3.1. ievērot standartu operāciju procedūras, instrukcijas un citu reglamentējošo dokumentāciju; 3.2. aizpildīt fiksējošo dokumentāciju; 3.3. ievērot personāla, telpu un iekārtu higiēnas prasības; 3.4. piedalīties regulārās kvalifikācijas uzturēšanas apmācībās un zināšanu pārbaudēs.
4. Uzņēmuma darbības pamatprincipu īstenošana un ievērošana.	4.1. ievērot darba aizsardzības noteikumus; 4.2. ievērot vides aizsardzības noteikumus; 4.3. veikt savu darbu saskaņā ar termiņiem, resursiem un kvalitātes prasībām; 4.4. sadarboties ar darba kolēģiem; 4.5. risināt darba konflikta situācijas; 4.6. pielietot kolektīvos un individuālos aizsardzības līdzekļus; 4.7. uzturēt tīru un sakoptu darba vidi; 4.8. sniegt pirmo palīdzību; 4.9. ziņot tiešajam vadītājam par potenciālajiem riskiem darba procesā.

Ķīmiskās produkcijas ražošanas operatora profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Natālija Jevharitska – eksperte, AS "Grindeks", aktīvo farmaceitisko vielu atbildīgā persona;
 Ingrīda Brakanska – eksperte, AS "Grindeks", iecirkņa vadītāja;
 Normunds Zelčāns – eksperts, AS "Grindeks", Ražošanas nodaļas vadītājs;
 Tatjana Apsīte – eksperte, AS "Grindeks", AFV reģistrācijas grupas vadītāja;
 Juris Gulbis – eksperts, AS "Grindeks", Izstrādes nodaļas vadītājs;
 Raina Vīra – moderatore, RISEBA, Asoc. prof.;
 Jolanta Brilte – moderatore, SIA "Biznesa augstskola Turība", projekta vadītāja.

Ķīmiskās produkcijas ražošanas operatora profesijas standarta eksperti:

Baiba Saulīte – SIA "SAKRET PLUS", galvenā tehnoloģe;
 Andrejs Voronovs – AS "Olainfarm", vadošais ķīmiķis.